

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84,—, polletno Din 41,—, mesečno Din 7,—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, 6. decembra 1930.

štev. 49.

Zaključek ženevske konference.

Naša napoved, da evropske agrarne države od nove carinske konference v Ženevi nimajo pričakovati nobenih, ali vsaj ne znatnih koristi, se je uresničila. Konferenca je zaključena brez kakih sklepov, ki naj bi pomagali ublažiti gospodarsko krizo evropskih agrarnih držav.

Uvedba prednostnih carin za izvozno blago poljedelskih držav se je izkazala za težko izvedljivo brez pristanka prekomorskih držav, zlasti Amerike. Dve glavni evropski industrijski državi, ki morata uvažati agrarne produkte iz inozemstva, to je Nemčija in Francija, izvažata več v prekomorske države kot v države agrarnega bloka. Tudi Belgija in Švica sta bolj zainteresirani na izvozu v prekomorske države kot na izvozu v države evropskega agrarnega bloka.

Dočim sta se Nemčija in Čehoslovaška izjavili za uvedbo preferenčnega carinskega sistema pod gotovimi pogoji in tej nameri tudi druge evropske države-uvoznice ne nasprotujejo, se je izjavila Italija proti uvedbi prednostnih carin za poljske pridelke evropskih agrarnih držav.

Izveček zaključka je v glavnem ta, da se večina evropskih držav ne protivi uvedbi preferenčnih carin za pšenico, koruzo, ječmen, oves in rž; vendar je za to potreben pristavek prekomorskih držav, kakor tudi vseh onih pogodbenih držav, katerih trgovinske pogodbe z državami, ki uvažajo agrarne produkte, so vezane na ugodnostne carinske tarife.

Dasiravno so na tej konferenci nastopale Jugoslavija, Poljska, Rumunija, Madžarska in Bolgarija skupno, se jim ni posrečilo doseči niti majhnega dela zaželenih ugodnosti.

Edini uspeh, ki ga zamorejo agrarne države beležiti na tej konferenci je dejstvo, da se je za gospodarsko krizo evropskih agrarnih držav pričel zauzimati cel svet. Posamezne evropske industrijske države so se sicer izjavile, da so pripravljene, pogajati se in potem posebnih pogodb nuditi posameznim poljedelskim državam večje ugodnosti potom določitve uvoznega kontingenta. Gotovo pa je, da tudi taka, posebna pogajanja ne bodo rodila tistega uspeha, ki si ga poljedelske države želijo.

Kriza agrarnih držav postaja vse hujša; posebno Jugoslavija je močno prizadeta, kar pričajo zlasti podatki našega izvoza, ki je v desetih mesecih letos nazadoval za 666 milijonov dinarjev, kar pade v celoti skoraj vse na zmanjšanje izvoza poljskih pridelkov. Samo v oktobru letos je znašala vrednost izvoženega žita komaj 26 milijonov dinarjev, dočim smo lani v oktobru izvozili še za 298 milijonov dinarjev žita. Izvoz žita je tedaj v letošnjem oktobru nazadoval za nad 90 odstotkov.

V borbi za povečanje izvoza bodo agrarne države skoraj gotovo prisiljene, da se poslužujejo carinskega orožja v znatnejši meri kot doslej, da omogočijo konkurenco svojega pridelka na svetovnih tržiščih potom izvoznih premij, ki bi se nabirale v povišani carini.

Povpraševanje in cena.

Najnaravnejši regulator cen je povpraševanje.

Čim več povpraševanja je po kakem blagu, tem bolj raste njegova cena. Zlasti velja to za one življenjske potrebščine, katerih pridelovanje je odvisno od ugodne ali neugodne letine. Dočim je potrošnja živil vedno enaka, ker je odvisna od števila konsumentov, je pridelovanje skoraj vseh vrst živil podvrženo raznim elementarnim vplivom ter je letošnji pridelek večji kot poraba, naslednje leto pa mogoče ne bo v stanju kriti niti polovice normalne potrebe.

Pred nedavnim časom je trgovcu zadostovalo, da je poznal višino pridelka v svojem ožjem okolišu ter znal že po tem približno določiti cene za gotove vrste živil. Majhen pridelek v državi je značil vedno vinske cene, ugodna letina pa je nasprotno pocenila blago tako, da je bila dobra letina za pridelovalca večkrat znak nesreče in izgub.

Moderna prometna občila, pri katerih igra največjo vlogo brzovjav, nas danes seznanjajo v najkrajšem času o višini pridelka gotovih življenjskih potrebščin po celem svetu. Iz vsakega najzadnjega kotička zemeljske oble dobivajo statistični uradi poročila o stanju setve in žetve, o vremenskih prilikah ter že vnaprej prorokujejo, kakšen bo pridelek.

Dasiravno današnja gospodarska statistika še daleč ni tako popolna, da bi se ji smelo brezpogojno zaupati, je vendar že tako izpopolnjena, da so celo njena napovedovanja za bodočnost navadno le za malenkostne razlike netočna.

Pripomniti je treba, da imajo tudi pri presojanju pridelka in porabe vedno mnogo vpliva razni špekulanti, ki s svojimi dobrimi zvezami, mnogokrat tudi s podkupovanjem vržejo v svet neistinita poročila. Tako so n. pr. pridelovalci, združeni skoraj v sleherni panogi v posebnih kartelih in trustih, še bolj pa velepridelovalci zainteresirani na tem, da poročajo svetu o manjšem pridelku kot je v resnici, hoteč s tem dvigniti blagu ceno. Nasprotno pa je v in-svet s poročili o najugodnejših letinah v vseh delih sveta. S tem zavajanjem v

zmotno presojo o višini pridelka se jim često posreči zbiti ceno blagu navzdol.

Eni in drugi imajo izbornu organizacijo ter se jim običajno tudi vedno posreči, da dosežejo svoj namen in se okoristijo z nevednostjo oziroma napačno presojo položaja.

Veleproducenti, katerim se je posrečilo njihov trik, se okoristijo s tem, da blago v ugodnem trenutku razpečajo po višjih cenah. Nasprotno pa žanjejo vele-nakupovalci, če jim je uspela prevara, da so pridelovalci napačno informirani o večjem svetovnem pridelku kot je v resnici, ker izrabijo to razpoloženje v svoje namene in nakupijo blago po nižjih cenah.

Ti uspehi pa ob današnjih prometnih občilih trajajo navadno le malo časa, ker jih prej ali slej razkrinkajo nasprotna, če tudi več ali manj pristransko prikrojena poročila, ki pokažejo položaj zopet v drugi luči. Vendar se je eni skupini med tem običajno že posrečilo, da si je skoroda v meglenem razpoloženju že znaten dobiček na škodo druge.

Nikdar ne gre, presojati položaj po prvih poročilih. Vedno treba čuti oba zvona: poročila producentov in poročila velenakupovalcev ter izbrati najbolj zdravos redno pot.

Tudi uradna poročila posameznih držav so več ali manj nezanesljiva, ker so običajno vezana z gotovimi gospodarsko-političnimi nameni, ali pa hočejo posamezne politične skupine javnosti z njimi prikazati uspehe, ki jih nikjer ni.

Trgovec mora poznati pravi položaj in to ne samo v mejah države, marveč po celem svetu. Komaj par desetletij nas še loči od časa, ko so bili pasivni kraji (t. j. oni kraji, ki so manj pridelali kot so rabili) zapisani neverjetni draginji, često tudi lakoti ali vsaj občutnem pomanjkanju. Na drugi strani pa so bili v aktivnih deželah (tam, kjer je letina presegala porabo) udarjeni pridelovalci, ki svojega blaga tudi globoko pod ceno pridelovalnih stroškov niso mogli spraviti v denar, vsled česar jim je šel pridelek v nič.

Današnji razvoj blagovnih prometnih sredstev: razširjeno železniško omrežje

in pospešena hitrost vlakov, izpopolnjevanje paroplovba in še cela vrsta drugih novodobnih prometnih občil, omogoča hitro izmeno blaga med pasivnimi in aktivnimi kraji ter oddaljenost igra le še prav majhno, podrejeno vlogo, pri kateri sta glavna faktorja, s katerima mora trgovec računati: tovornina in carina.

Dočim je tovornina več ali manj ustaljena ter so morska pota mnogo cenejša od kopnega prevoza, je carina z dnevom v dan vedno bolj gibljiva. Prav zato mora trgovec vedeti, da carina nima samo nalogo, skrbeti državi za redne dohodke, marveč je njen glavni namen: zaščita domače produkcije.

Kakor se menjavajo dobre in slabe letine neodvisno od človeškega vpliva, se mora ravnati tudi višina carinskih tarif po vsakokratnih potrebah državnega gospodarstva. Zlasti pri živilih, ki so plod kmetijstva, je carina zelo gibljiva. Pasivne države nimajo vsled svojega premajhnega pridelka več nobenega vzroka, da bi ob slabi letini vzdrževale previsoke uvozne carine za manjkajoče blago, temveč uravnajo zaščito domačega pridelka z minimalno mero. Domačemu pridelku je navadno že vsled pasivnosti zagotovljena ugodna prodaja.

Izredno slaba letina v notranjosti države je obenem tudi verodostojen napovedovalec olajšanja uvoznih predpisov in znižanja carine za manjkajoče blago.

Kar velja za živila v carinski politiki, velja tudi po veliki večini za industrijske izdelke. Izjemo tvorijo posebne prilike: težnje držav za razvojem lastne industrije in slično.

O carinski politiki in njenem vplivu na cene izpregovorimo posebej, zato se tu omejimo le na te glavne poteze.

Vpliv povpraševanja na cene igra tudi v svetovni trgovini veliko vlogo.

Napačna pa je domneva, da vpliva povpraševanje v isti meri tudi na nadrobno prodajo v mejah države. Ugotoviti smo že, da lokalne (ožje krajevne) razmere največkrat nimajo na višino cen prav nobenega vpliva, pa najsi se je povpraševanje podesetorilo ali celo postoterilo. Mogoča je sicer v takih slučajih trenutna izraba ugodne konjunktura. A

že jutri bo povpraševanje ponehalo in kraj preplavljen s potrebnim blagom. Trgovec pa, ki je izrabil trenutno pomanjkanje in navil ceno ter si koval dobiček, bo že drugi dan deležen ogorčenja potrošnikov, ki se obrnejo k solidnejši postrežbi. Enkratni dobiček mu povzroči stokratno izgubo.

Največkrat ima tako povečano lokalno povpraševanje po gotovi vrsti blaga svoj izvor v kakih napačnih domnevi, zlasti političnega značaja. Često pa izvira čisto iz enostavnega vzroka: psihoza konzumentov. Nekje kupec ni dobil željenega blaga, recimo: soli. Gre še k drugemu trgovcu, ki je tudi slučajno nima na zalogi. In že po nekaj minutah ve cela okolica: soli ni. Takrat prične vsesplošno beganje za soljo, in najgorstasnejše domneve krožijo med kupci. Iz domnev in ugibanj nastanejo že gotova dejstva v ljudski domišljiji. Kupci zdaj že ne iščejo več samo soli; vsak se hoče preskrbeti s čim večjo zalogo vseh mogočih predmetov, potrebnih in nepotrebnih.

Take pojave psihoze konsumentov smo imeli prav pred nedavnim časom priliko opazovati vsepovsod.

Še v zadnjem času se je sličen slučaj dogodil v večjem kraju Slavonije, kjer je dvema trgovcema istočasno zmanjkala sol. Tretji je trenutek izkoristil ter razprodal poleg soli še skoraj celo svojo zalogo drugega blaga. Pri tem pa se je skušal okoristiti s paniko kupcev na ta način, da je vsemu blagu dvignil cene. Že naslednji dan pa je razjasnil položaj; zaloge soli so se obnovile, le kupcev ni bilo več. Tretji trgovec se ni dolgo veselil dobička, ki mu ga je prinesla ugodna konjunktura enega samega dneva; izgubil je domala vse odjemalcev, in vsi poizkusi, da jih iznova pridobi, so bili brezuspešni.

Ta slučaj daje trgovcu dvojen nauk:

1. Trgovec mora poznati svetovni trg, gospodarsko politiko, pa tudi vse važnejše spremembe v notranji in zunanji politiki, kakor tudi vse gospodarske razmere in odnose vsaj v bližnjih državah, da zamore presoditi položaj ter ugotoviti, v koliko so domneve kupcev res upravičene.

2. Iz trenutne konjunktore ne gre kovati dobička, ker se mu ta že naslednji dan izpremeni v nepopravljivo izgubo.

So izjeme, ki trgovca upravičijo, da vsaj deloma skrbi, da mu zaloga iskane predmeta ne poide popolnoma. zlasti dogodki pred in med svetovno vojno so našega trgovca naučili marsičesa. Tudi zapor meje, bojkot itd. so vzroki, ki igrajo v trgovini veliko vlogo in upravičujejo trgovca k umestnim ukre-

pom, včasih tudi k podražitvi blaga, ako ve da bo za obnovev zaloge moral šteti več denarja. Vsako okoriščenje na podlagi neutemeljene panike kupcev pa se nad trgovcem bridko maščuje.

Prav ti slučajji so trgovcu glasen opomin, da je njegova prva dolžnost: poučiti se vedno in stalno o trgovinskem in političnem položaju potom nepristranskega in neodvisnega strokovnega tiska!

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Revizija bilance je tedaj popolnoma enaka sestavljanju bilance po že objavljenih navodilih (od strani 516 naprej).

Obenem pa moramo pregledati tozadevne izpiske (izvlečke), kakor tudi saldo, ki ga izkazuje dotični račun v glavni knjigi. Soglašanje mora biti vsestransko. Šele potem, ko smo ugotovili soglašanje na podlagi izračunanja in primerjave z izvlečki ter glavno knjigo, smemo trditi, da so vpisi raznih premoženjskih podatkov v bilanci pravilno izvršeni.

Obenem pa moramo paziti tudi na to, da so bilančne postavke: odpisi pri inventarju, odpisi dubioznih tirjatev pri računu dolžnikov, kakor tudi pri računu upnikov, dalje kurzne razlike pri vrednostnih papirjih in slične postavke, ki jih izkazuje račun zgube in dobička, upoštevane pri izkazanem stanju dotičnega računa v bilanci.

Izrazito izjemo o tem tvori samo račun blaga, kjer ne izračunamo vrednosti zaloge na podlagi denarnega prometa, marveč mora biti v bilanci izkazana vrednost blagovnih zalog enaka oni, ki smo jo ugotovili ob priliki inventure ob zaključku leta. Pač pa moramo tudi tu pogledati, če je v računu zgube in dobička izkazani kosmati dobiček pri blagu tudi v resnici pravilen, kar dožene mo na ta način, da k aktivni postavki iz zadnje bilance prištejemo kreditno vsoto (izdatek) iz računa denarnega prometa ter od vsote odštejemo debetno postavko (prejemek) iz računa blaga in

vrednost zaloge glasom inventure oziroma bilance konce mleta. Razlika mora biti enaka v računu zgube in dobička izkazanemu kosmatemu dobičku.

Preostane nam samo še ugotoviti, če je seštevanje aktivnega in pasivnega stolpca pravilno, če končni vsoti popolnoma soglašata in če je izkazani dobiček ali izguba enaka onemu znesku, ki ga iz tega naslov izkazuje račun zgube in dobička.

Ko smo ugotovili pravilnost bilance, preidemo k **reviziji računa izgube in dobička.**

Tudi pri reviziji računa izgube in dobička se moramo ravnati po navodilih za sestavo tega računa (glej št. 30. do 33.). Za izvedbo revizije se poslužujemo istih pomočkov kot za revizijo bilance.

Že račun denarnega prometa nam nudi mnogo postavk, ki spadajo v izgubo odnosno v dobiček. Pri tem veljaj načelo, da predstavljajo izgubo vse one kreditne postavke (izdatki), ki sicer izpreminjajo stanje našega premoženja, nimamo pa vira, iz katerega bi razliko pokrili. Nasprotno pa spadajo v dobiček one postavke med prejemki (debet denarnega prometa), ki tudi izpreminjajo stanje premoženjskih računov, a nam jih ne bo potreba vračati.

Revizijo onega dela računa izgube in dobička, ki ni zapopaden v denarnem prometu (bilančne postavke), izvršimo že o priliki revizije bilance, da se na ta način izognemo dvojnemu delu.

Dalje prihodnjič.

Opomini.

Večina naših trgovin trpi na pomanjkanju obratnega kapitala. Največkrat so pomanjkanje razpoložljive glavnice povzročili odjemalci, ki svojih računov ne poravnavajo v redu.

Če trgovec pomisli na to, da bi sicer ne zašel v finančne težave, ga često zgrabi jeza in prične z brezobzirnim izterjevanjem dolžnikov.

Uspeh nenadnega, brezobzirnega tirjanja je navadno ta, da sicer dobi od nekaterih dolžnikov kritje hitreje kot bi ga dobil sicer brez tega. Običajno pa tak dolžnik preneha biti tudi odjemalec. Pri drugih dolžnikih pa je zopet tudi vsaka brezobzirna terjatev samo bob v steno.

Tudi pri terjatvah mora znati trgovec postopati pravilno; kar je morebiti umestno in potrebno pri enem odjemalcu, je neumestno in škodljivo pri drugem.

Ako so zaostanki odjemalcev narasli tako visoko, da so pričeli ogrožati redno obratovanje trgovine, je del krivde na trgovcu samem, ker je zanemaril izterjevanje. Na to ne pomisli takrat ko odkrije, da je zašel v denarne škripce. Odtod opomini, ki imajo sicer delni uspeh, a jim sledi trajna škoda.

Trgovec mora računati vedno za daljšo dobo, vsaj za dva meseca naprej, ker nas praksa uči, da tudi sigurni dolžniki mnogokrat ne morejo poravnati svojih obveznosti takrat ko bi oni sami želeli in takrat ko trgovec najbolj nujno potrebuje gotovino.

Knjiga dolžnikov naj bo v stalni trgovčevi evidenci. Vsaki stranki, kjer je to potrebno, naj bo odmerjen gotov kredit do gotove višine za določeno dobo. Pri strankah, ki so kredit prekora ile, ali zakasnilo s plačilom, naj trgovec ne odlašaja predolgo; zlasti tedaj ne, če si ni gotov, kako bo z njegovimi financami v doglednem času. Zanemarjanje terjatev ima za posledico pomanjkanje obratne glavnice, ki, združena z nervoznostjo, zakrivi večkrat brezobzirne opomine z vsemi slabimi posledicami.

Vsaj vsak mesec enkrat je treba pregledati viseče dolžnike in jim poslati opomine, ki naj bodo vljudno in obzirno sestavljeni.

Ob izterjavanju naj trgovec najprej razdeli svoje dolžnike vsaj v dve kategoriji: v dobre in zanesljive ter v nezanesljive in netočne plačnike.

Pri dobrih in zanesljivih plačnikih je včasih bolje, da trgovec še nekoliko počaka z opominom; vendar ne predolgo, vsaj tako dolgo ne, da bi utegnil neplačani zaostanek škodovati rednemu obratovanju in trgovca spraviti v neprilike. Opomin pa naj bo dvorljiv ter naj trgovec poudarja, da ga do tega nikakor ni pripravilo kako nezaupanje, marveč občutno pomanjkanje gotovine.

Najobičajnejši obrazec za slični opomin je sledeč:

Gosp.

N. N.

. v

Pri pregledovanju računov sem ugotovil, da dolgujete na blagu znesek

Din

Ker sem vsled mnogih visečih dolžnikov zašel v finančne neprilike, Vam bom zelo hvaležen, ako gornji znesek čimprej poravnate.

Vljudno Vas prosim, da tega opomina ne smatrate kot znak kakega nezaupanja, ker izhaja izključno le iz pomanjkanja razpoložljive imovine in sem se moral odločiti k temu, neljubemu mi koraku.

Priporočajoč se najvljudneje Vaši daljnji naklonjenosti, Vas zagotavljam vedno najsolidnejše potrežbe ter beležim

z odličnim spoštovanjem:

Po preteku štirinajstih dni, če ni odziva, naj sledi drugi opomin, sestavljen v prav tako dvorljivem tonu, le nekoliko odločneje poudarjajoč zahtevo po plačilu, sklicujoč se še vedno na neprilike, ki jih ima trgovec vsled pomanjkanja razpoložljive gotovine.

Obrazec za drugi opomin naj bo približno sledeč:

Ker ste gotovo prezrli moj opomin z dne, s katerim sem Vas prosil za poravnavo zneska

Din,

Vas ponovno nujno prosim, da izvolite gornjo vsoto čimprejše poravnati, ker sem vsled pomanjkanja razpoložljive gotovine v velikih zadregah.

Priporočajoč se Vam najuljudneje, beležim (itd.)

Šele tretji opomin takim dolžnikom naj izraža začudenje, da se dolžnik na dva opomina ni čutil dolžnega izvršiti plačilni obveznost ter naj vsebuje tudi določeni rok (najmanj osmih dni), ker bo sicer trgovec prisiljen nastopiti ne ljubo sodno pot, oziroma izročiti zadevo svojemu pravnemu zastopniku.

Sličen je tudi postopek pri opominjanju manj gotovih dolžnikov, pri katerih naj trgovec ne odlašaja z opominom, kakor hitro je prekoračen določeni kredit ali zamujen plačilni rok.

Takim dolžnikom zadostujeta po trgovskem običaju dva opomina:

a) prvi, v katerem se navadno določijo plačilni rok osmih ali štirinajstih dni in

b) drugi, ki izraža začudenje, da se stranka za prvi opomin ni zmenila ter obenem sporoča dolžniku, da bo po osem dnevnem roku trgovec prisiljen napraviti druge korake.

Tudi pri teh opominih naj trgovec ne štedi z vljudnostjo, ki je pogoj za uspevanje trgovine, ter naj obenem utemeljuje svoje korake s pomanjkanjem gotovine.

Obzirnost pri opominih ohrani trgovcu marsikaterega dobrega odjemalca, brezobzirnost pa navadno nima nikdar večjega uspeha in ima od nje trgovec samo škodo.

So tudi izjemni slučajji, ko mora trgovec kreniti s te običajne poti in že v prvem opominu z osem dnevnim plačilnim rokom zagroziti s tožbo. Kdaj je podan tak slučaj, mora ugotoviti trgovec sam, čigar dolžnost je, da je stalno informiran o stanju in značaju svojih dolžnikov.

Novi zakon o prometnem davku.

Kakor smo že javili, se je vlada odločila, da z novim letom uvede enoten davek na poslovni promet, ki se bo plačeval za vsako blago samo enkrat, bodisi pri uvozu od strani uvoznika, ali pa po izdelavi, oziroma pri oddaji v promet od strani proizvajalca. Trgovci bi bili po veliki večini oproščeni sitnosti, ki jih imajo do sedaj z izkazi in plačevanjem tega davka.

Doslej je bilo različno blago po večkrat obremenjeno s tem davkom, vsakokrat po 1 odstotek od vrednosti. Tako je n. pr. pri uvoznem blagu plačal prometni davek najprej uvoznik, ko je blago oddal veletrgovcu; veletrgovec, ko ga je oddal trgovcu in trgovec, ko ga je oddal konsumentu. Pri večini uvoznega blaga je bila tedaj obremenitev trikratna. Če pa upoštevamo dobiček, ki je

vsakokrat podražil ceno, celo po večkratna.

Še bolj zamotano je plačevanje prometnega davka na one predmete, ki se izdelujejo v mejah države. Mnogokrat je bila prvič obdavčena surovina, drugič: polizdelek, tretjič: izdelek, četrtič: prehod izdelka k glavnemu zastopniku, petič: prodaja istega veletrgovcu, šestič: oddaja trgovcu in šele sedmič: prodaja konsumentu. Blago je bilo tedaj v neredkih slučajih celo po sedemkrat podvrženo plačilu davka na poslovni promet. Seveda je imelo od surovine, preko polizdeleka do izdelka ter do končne oddaje konsumentu tudi različno ceno, da davčna obremenitev ni znašala 7 odstotkov, marveč veliko manj.

Da se tedaj uvede samo enkratno plačilo tega davka, je potreba za vsako uvoženo in za vsako doma izdelano bla-

go ugotoviti njegovo celotno pot ter po tem določiti posebej za vsak predmet višino enkratne davčne obremenitve. V ta namen je vlada pozvala gospodarske predstavnike na dolgotrajne konference, da se končno izdela davčna tarifa za posamezne vrste blaga.

Te dni je bila zaključena v Beogradu zadnja konferenca, ki pa navzlic inten-

zivnemu delu ni mogla obdelati obširnega materijala in je pustila mnogo vprašanj še nerešenih.

Kakor kaže, se novi davek na poslovni promet nikakor ne bo mogel uvesti že s prvim januarjem ter bo po vsej priliki prišel v veljavo šele nekaj mesecev kasneje.

Nazadovanje našega izvoza.

Objavljeni podatki o izvozu v mesecu oktobru nudijo žalostno sliko o nazadovanju izvoza poljskih pridelkov, ki jih navzlic nizki ceni ne moremo prodati v inozemstvu, kjer nam konkurira zlasti rusko in ameriško žito.

V oktobru smo izvozili 409.270 ton v vrednosti 662.1 milijona dinarjev. Izvoz v oktobru lani je znašal 586.130 ton v vrednosti 991.3 milijona dinarjev. Po teži je letošnji oktoberski izvoz za 176.860 ton ali za 30 odstotkov, po vrednosti pa za 229.2 milijonov dinarjev ali za 23 odstotkov manjši kot lansko leto.

V prvih desetih mesecih letos znaša skupna teža našega izvoza 4.028.761 ton v vrednosti 5.666.9 milijona dinarjev. Lani pa smo v istem času izvozili 4.360.406 ton v vrednosti 6329 milijonov dinarjev. Skupni letošnji izvoz je tedaj po teži za 331.649 ton ali za 7½ odstotkov, po vrednosti pa za 666 milijonov dinarjev ali za 10½ odstotkov manjši kot lani.

Glavni predmeti našega oktoberskega izvoza z vrednostjo v milijonih dinarjev so bili sledeči:

	lani:	letos:
žito in moka	49.3	329.0
fižol	23.6	41.1
sveže sadje	117.7	81.2
vino	4.6	0.9
špirit in žganje	1.5	0.6
hmelj	6.5	10.3
konji	4.6	5.2
goveja živina	32.8	25.3
svinje	27.1	40.9
drobnica	18.2	23.0
meso in izdelki	20.6	24.2
perutnine	12.2	4.6
mlečni izdelki	10.2	11.3
jajca	26.0	35.5
kože in usnje	11.8	22.4
drva	9.4	13.9
gradbeni les	84.0	46.2
železniški pragovi	6.0	12.9
kemikalije	13.9	35.5
svinec	1.9	2.6
baker	45.8	47.2
ostale rudnine	30.0	17.7

V primerjavi z lanskim oktobrom je najbolj nazadoval izvoz pšenice in drugih poljskih pridelkov. Zelo je nazadoval tudi izvoz svinj in jajc. Izvoz svežega sadja in vina pa beleži lep porast.

Gospodarske beležke.

Druga izdaja begluških obveznic.

Ker se je prva emisija begluških obveznic v višini 150 milijonov Din izkazala za nezadostno, je vlada izdala še II. emisijo v višini nadaljnjih 50 milijonov Din, ki je deležna istih ugodnosti kot prva. Obveznice se razlikujejo samo s tem, da nosijo napis: II. emisija.

Novi trgovinski uradi v Beogradu.

Po vzorcu Amerike in Italije ustanovi tudi poljska država svoj trgovinski urad v Beogradu, ki ga bodo vodili naši državljani. Enake urade žele osnovati še Avstrija in Madžarska. Zanimanje inozemstva za našo trgovino priča, da se gospodarske razmere pri nas bližajo zadovoljivi ureditvi.

Beograjska borza pristopi k enotnemu načinu notiranja državnih papirjev.

Kdor je zasledoval notiranje papirjev s stalno obrestno mero v Beogradu ter primerjal notiranje z zagrebškimi in ljubljanskimi kurzi, je vedno naletel na znatne razlike med kurzom v Beogradu in onima v Zagrebu ali v Ljubljani.

Razlika je samo navidezna:

Beograjska borza je pri papirjih s stalnim obrestovanjem (vojna škoda, »Blair«, »investicijsko«, »agrarne« itd.) priručnala tudi zapadle obresti, vsled česar je bil seveda kurz višji. Na ljubljanski in zagrebški borzi pa se zapadlih kuponov ni prištevalo h kurzni vrednosti, ampak so se zapadli kuponi priručnali vedno posebej.

Sedaj je tudi beograjska borza osvojila ta način kotiranja ter bo izkazovala kurze brez priručnanih obresti.

Trgovce, ki prodajajo svoje vrednostne papirje, opozarjamo, da ob prodaji zahtevajo vedno tudi izplačilo zapadlih, nedvignjenih obresti, oziroma da zapadle kupone pred prodajo vnovčijo.

Uporaba tujih jezikov v trgovskem poslovanju.

Te dni je zagrebška Zbornica TOI ponovno opozorila vse tvrdke v njenem področju, da se morajo v knjigovodstvu in v korespondenci z domačimi tvrdkami posluževati le državnega jezika.

Trgovinsko ministrstvo je bilo ponovno opozorjeno na to, da se nekatere domače tvrdke še vedno poslužujejo tujih jezikov v poslovanju, kar je prav tako na škodo ugleda države, kakor na škodo domačih delovnih moči, ker se s tem favorizirajo tujci. Zlasti na Hrvaškem in v Vojvodini je mnogo zmožnih naših ljudi, ki ne morejo dobiti zaposlenja, ker ne obvladajo nemščine ali madžarščine.

Osnovanje premogovega skladišča na Sušaku.

Skladišča premoga imajo v pristaniških mestih posebno velik pomen z ozirom na paroplovbo. Na Sušaku je končno prišlo do sporazuma ter se premogovo skladišče zgradi na Supilovi obali, kjer je že svoječasno obstojalo

Izboljšanje železniškega osebnega prometa.

Razvoj avtomobilizma je prisilil železniško upravo, da je sklenila uvesti na progah z večjim osebnim prometom motorne vlake, pa tudi pričela razmišljati o modernizaciji in pospešitvi osebnega prometa.

V prometnem ministrstvu se sestavlja načrt, po katerem bo povečana hitrost osebnih vlakov na 80—100 km na uro. Poleg tega predvideva načrt poleg motorizacije tudi uvedbo avtobusnih prog v režiji železniške uprave na krajih, kjer ni železnice. Zveza Zagreba z Beogradom bi se skrčila na potovalno dobo 7 in pol ure.

Za razvoj industrije v Zagrebu.

Pri mestnem načelstvu v Zagrebu se je ustanovil poseben odbor, katerega naloga je, ustvariti v Zagrebu posebno industrijsko četrt, ki naj bi zavzemala okoli 150 oralov ploskve za zazidavo. Prostor mora imeti neposreden spoj z železnico. Zemljišče, ki ga namerava mesto v to svrhu nakupiti, je že izbrano.

Kako razumeva Zagreb potrebo razširjenja industrije, pričajo razne ugodnosti, katere nudi mesto novoustanovljenim industrijskim podjetjem. Poleg oprostitve mestne uvoznine za ves gradbeni material nudi industriji še oprostitve zgradarine za daljšo dobo let, popuste na vodarini, plinu in elektriki ter še razne druge ugodnosti.

Osrednja vinarska zadruga.

Na sestanku delegatov vinarskih zadrug iz Dravske banovine, v Mariboru je bil sprejet sklep za ustanovitev osrednje vinarske zadruge, v kateri naj bi bile včlanjene vse doslej obstoječe vinarske zadruge v Sloveniji.

Osrednja vinarska zadruga naj bi oskrbovala izvoz domačih vin, zlasti v Avstrijo ter tudi drugače delovala za izboljšanje položaja vinogradnikov. Zadruge so povabljene za pristop k osrednji vinarski zadrugi. Z ozirom na velik pomen skupne organizacije tako pri izvozu, kot za zastopanje drugih interesov vinogradnikov, je upati, da se sklep čimprej oživetvori.

Naša trgovina z rižem.

Kakor znano, pridelujemo riž v naši državi edino le v Južni Srbiji, a še tam v tako neznatnih količinah, da pokrivajo ob dobrih letih komaj dvanajstino domače potrebe. Naš pridelek riža v letu 1929./30. je znašal komaj 2158 ton (lanski 2393). Povprečni letni pridelek se računa na 1650 ton.

Riž uvažamo iz inozemstva, največ iz Italije, na katero odpade povprečno dve tretjini celokupnega uvoza. Povprečni letni uvoz riža v zadnjih treh letih znaša okoli 27.400 ton. Od leta 1927. naprej se je gibal uvoz riža sledeče: leta 1927. 24.540 ton, leta 1928. 32.130 ton in lani 25.470 ton.

Ker znaša carina na oluščeni riž 7, na neoluščeni pa samo 3 zlate dinarje na 100 kg, imamo tudi nekaj luščilnic za riž doma, tako v Zagrebu, Kočanih in v Somboru.

Kranjska industrijska družba.

Na zadnjem rednem občnem zboru KID se je obravnavalo vprašanje položaja družbe z ozirom na velik naval tujih izdelkov.

Letno poročilo o uspehu je navzlic temu ugodno ter izkazuje družba 4.470.000 dinarjev čistega dobička, od katerega se 3-5 milijona Din porabi za nove investicije.

Družba se je odločila obrat racionalizirati in izpopolniti z novimi načini izdelave, da bo zamogla uspešno tekmovali z inozemskih blagom. Racionalizacija bo sicer prinesla najbrž nove redukcije delavstva, a bo dala obenem s pospešeno in bolj mnogostransko produkcijo možnost, da v kratkem zopet nastavi nove moči.

Razvijanje našega uvoza svinj v Francijo.

Naš izvoz svinj v Južno Francijo lepo napreduje ter je bilo pretečni teden izvoženih zopet 25 vagonov svinj, ki se zakoljejo v Bordeaux in potem odpremiijo v notranjost države.

Cene so ugodne ter je povpraševanje precej živahno.

Modernizacija kolodvorov v večjih mestih.

Vsled naraščajočega osebnega prometa ne odgovarjajo železniške postaje v nekaterih večjih mestih Jugoslavije potrebam. V prometnem ministristvu se izdelujejo načrti za modernizacijo in povečanje osebnih kolodvorov v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu, Nišu in Skoplju.

V Ljubljani se preuredi najbrže sedanje železniško poslopje izključno le za osebni promet ter se za tovorni promet postavijo nove zgradbe.

Zborovanje industrijalcev.

Dne 10. in 11. t. m. se vrši v Beogradu zbor Centrale industrijskih konporacij, ki bo obravnaval sledeča vprašanja:

1. Poročila predstavnikov konporacij o željah industrije.
2. Vprašanje industrijskega kredita v zvezi z načrtom zakona o Industrijski banki.
3. Načrt zakona o pospeševanju domače industrije.
4. Načela zakona o skupnem davku na poslovni promet.
5. Konkurenca državnih podjetij privatni industriji.

Polom najstarejše tvrdke v Subotici.

Tvrdka Veca M. Vidaković, ki je najstarejša manufakturna trgovina v Subotici, je zaprosila za uvedbo prisilne poravnave. Pasiva tvrdke znašajo 7, aktiva pa 45 milijona dinarjev. V trgovskih krogih je polom te tvrdke izzval veliko senzacijo.

Poživljena vinska trgovina v Dalmaciji.

V okolici Šibenika se ceni pridelek na 800 vagonov vina, od katerega je bilo doslej izvoženih 250 vagonov. Tudi v ostalem se opaža večje zanimanje za dalmatinsko vino v Nemčiji, kamor se je te dni zopet izvezilo 25 vagonov vina, ki so ga Nemci plačali po 2:40 do 2:50 Din za hektolitersko alkoholno stopinjo. Francozi so nakupili mnogo vina na Šolti in v Kaštelih, ki so ga plačali po 2 dinarja za stopinjo.

Pridobljajte našemu listu vedno nove naročnike!

USTANOVITEV KMETIJSKIH ZBORNIC.

Poljedelsko ministrstvo je te dni razposlalo vsem gospodarskim organizacijam v pregled in izjavo novi načrt zakona za ustanovitev kmetijskih zbornic v državi, katerih naloga bi bila, pospeševati poljedelstvo potom strokovnega pouka, poleg tega pa bi zbornice vodile točno kmetijsko statistiko in pomagale poljedelskemu ministrstvu z nasveti.

Ustroj zbornic je zamišljen tako, da kmetovalci v vsaki občini izvolijo svoj občinski kmetijski odbor, ki ga pomnožijo tudi zastopniki gospodarskih organizacij v občini. Delegati občinskih kmetijskih odborov sestavljajo srezki kmetijski odbor, v katerem so zastopane tu-

di vse obstoječe srezke gospodarske organizacije. Delegati srezkih kmetijskih odborov in zastopniki banovinskih osrednjih gospodarskih zvez pa tvorijo banovinsko kmetijsko zbornico. Kot centrala j zamišljena osrednja kmetijska zbornica v Beogradu, katero bi sestavljali delegati banovinskih kmetijskih zbornic.

Finančna sredstva za vzdrževanje kmetijskih zbornic bi se v banovinah zbirala iz banovinskih in srezkih kmetijskih fondov, za osrednjo kmetijsko zbornico pa bi polovico izdatkov kril državni kmetijski fond, druga polovica pa bi odpadla na breme banovinskih kmetijskih fondov.

OPOZORILO NAROČNIKOM.

Navzlic temu, da smo 42. številki priložili položnice za poravnavo naročnine do konca tekočega leta, je še mnogo zaostankarjev, ki nas ovirajo v poslovanju in razvoju.

Za posamezne naročnike je znesek malenkosten, vsled česar pozabijo plačati. Za nas pa taki malenkostni zneski narastejo v občutno visoko vsoto in imamo od zaostankov veliko škodo.

Strokovni pouk in narodno-gospodarske informacije, katere nudi naš list trgovcu in vsakomur, ki se zanima za gospodarski položaj doma in v tujini, je neprimerno večje vrednosti kot izdatek za malenkostno naročnino.

Kako velikega pomena je naš list za trgovca, priča dejstvo, da se je

že v drugem letu po številu naklade povzpел na prvo mesto med slovenskim strokovnim časopisjem. Dolžnost vsakega trgovca je, da podpira svoje neodvisno glasilo.

Posebej pa prosimo za nujno nakazilo naročnine one naročnike, katerim smo v zadnjem času poslali posebne opomine.

Pripominjamo, da želimo poleg strokovne izpopolnitve dati v bodočem letu listu tudi ovitek. Zaostala naročnina pa nas ovira pri tem načrtu.

Obenem se ponovno priporočamo vsem našim prijateljem za pridobivanje novih naročnikov med vsemi gospodarskimi krogi.

Uredništvo in uprava.

TEČAJ ZA ARANŽERJE IN DEKORATERJE.

Pod okriljem Zbornice TOI priredi Zavod za pospeševanje obrti strokovni tečaj za aranžerje trgovskih izložb in za dekorativno opremo blaga. Pouk se bo vršil ob ponedeljkih, sredah in petkih zvečer od 8. do 10. ure. Prijavnina za samostojne trgovce in poslovodje znaša 200 Din, za pomočnike pa polovico. Prijave je treba poslati omenjenemu zavodu do 15. decembra.

Z ozirom na veliko važnost, ki jo zavzema v trgovini umetnost okusnega aranžiranja izložb, bi bilo umestno, ako bi se zavod odločil, slične tečaje prirediti tudi v vseh večjih centrih Dravske banovine, da tako omogoči udeležbo tudi onim trgovcem, ki jim prevelika oddaljenost brani, udeleževati se večernih tečajev, združenih s potnimi stroški in največkrat tudi prenočnino.

Ako že ni mogoče takih tečajev privediti vsaj v vseh važnejših centrih Slovenije: v Kranju, Celju, Mariboru, Novem mestu, Ribnici, Mürski Soboti, Ptuju, Logatcu in drugod, bi bilo umestno, če bi se zavod odločil vsaj za večdnevni tečaj, katerega bi se udeležili lahko podeželski trgovci z enkratno izgubo časa in samo z enkratnimi potovalnimi stroški. Potrebno pa bi bilo navzlic temu, da bi se slični tečajji vršili vsaj v dveh ali treh večjih krajih.

»Tribunac F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Zaslужek

imate

če držite

MAGGI-jeve

izdelke za juhe

vedno v zalogi!

Po širnem svetu.

Slabo državno gospodarstvo v Italiji.

Po izjavi italijanskega finančnega ministra Mosconija se bo zaključilo proračunsko leto 1929/30. z ogromnim deficitom, ki je že koncem oktobra znašal okoli 730 milijonov lir, dočim je bilo lansko proračunsko leto zaključeno s prebitkom 555 milijonov lir.

Dasiravno zvrčajo fašistični voditelji krivdo na splošno svetovno gospodarsko krizo, ne prikrivajo, da gre večji del deficita na račun vojnih izdatkov, kakor tudi na izgube pri državnih podjetjih, ki so jih doslej skrivaj pokrivali, boječ se obsodbe vsled slabega gospodarstva. Zelo visoki so tudi izdatki za podporo brezposelnim, nasprotno pa so se skrčili dohodki iz carin.

Pobijanje draginje v Evropi.

Čehoslovaška je osnovala v ministru za prehrano poseben oddelek, ki ima nalogo, pobijati draginjo in zlasti nastopiti proti kartelom in trustom, ki neutemeljeno podražujejo cene.

Nemčija je nastavila v večjih krajih posebne komisarje z nalogo, boriti se proti draginji in omejevati brezposelnost.

Najbolj drakonske odredbe za pobijanje draginje pa je uvedla Italija, ki hoče z znižanjem plač in cen dvigniti kupno moč lire.

Trgovinska pogajanja Čehoslovaške z Madžarsko.

V Budimpešti so s pričeli razgovori za sestavo trgovinske pogodbe med Madžarsko in Čehoslovaško. Ti razgovori imajo za sedaj še splošen pomen in se bo konferenca za podrobnosti nadaljevala in zaključil v Pragi.

Nazadovanje cen v Ameriki.

Evropski indeksi cen na debelo v pretečenem tednu ne kažejo znatnih razlik. Celo v Italiji je indeks cen padel samo od 58.5 na 58.2. V Ameriki pa je nazadovanje cen še vedno zelo občutno ter je indeks tekom tedna padel od 82.2 na 80.8.

Še o polomu zavoda »Banca della Venezia Giulia«.

Upravni svet te banke je zaprosil za prisilno poravnavo ter nudi upnikom, med katerimi je tudi veliko naših lesnih trgovcev, 40odstotno poravnavo.

»Banca della Venezia Giulia« je bila ustanovljena leta 1919. z delniško glavnicco 5 milijonov lir.

Njene podružnice na Goriškem se niso obnesle, ker tam navzlic fašističnim šikanam še vedno prevladujejo solidnejše domače zadrage. Ugodnejša tla za ustanavljanje podružnic je našla banka v Istri, kjer je imela filijalke skoraj v vseh večjih krajih.

Naraščanje produkcije in izvoza petroleja v Rusiji.

Statistični podatki o petroleju za leto 1929. kažejo, da se je pridelalo v tem letu 13,364.000 ton petroleja, od katerega se je izvozilo 3,620.000 ton. Leta 1921. je znašal pridelek 3,780.000 ton, izvoz pa 723.000 ton. Tekom osmih let se je pridelek pomnožil štirikrat, izvoz pa celo petkrat.

Ruski žitni dumping pojema?

Brodarji, ki so prišli iz Rusije v Konstanco, poročajo, da so ruske pristaniške zaloge žita že izpraznjene ter da se ladje, ki so bile naročene za ukrcanje žita, vračajo prazne. V zvezi s tem poročilom so šle cene pšenice v Romuniji navzgor.

Nemir na pariški efektni borzi.

Vsled polcma Oustricovega koncerna so na pariški borzi pričeli padati nekateri papirji, zlasti onih podjetij, ki so bila v kakršnikoli zvezi s propadlim koncernom.

Občutne izgube je pri tem utrpela tudi znana tovarna avtomobilov »Citroen«, pri kateri se govori o znižanju delniške glavnice od 400 na 200 milijonov frankov. Delnice tega podjetja so pred tednom notirale še 615, a so v par dneh padle na 462 frankov.

Ali ste poravnali naročnino!

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj Prosti tečaj	
	Din	Din
1 angleški funt	274.10	274.60
1 ameriški dolar	56.35	56.45
1 avstrijski šiling	7.96	7.96
1 belga	7.90	7.85
1 bolgarski lev	—408	—40
1 češkoslovaška krona	1.673	1.68
1 francoski frank	2.215	2.22
1 grška drahma	—73	—73
1 italijanska lira	2.953	2.96
1 madžarski pengő	9.90	9.88
1 nemška marka	13.44	13.48
1 poljski zlot	6.32	6.32
1 rumunski lej	—335	—34
1 švicarski frank	10.96	10.96
1 španska peseta	5.82	6.29
1 danska krona	15.08	15.08
1 holandski goldinar	22.72	22.76
1 turška lira, papir	26.70	26.70
1 zlati frank	10.96	10.96
1 kanadski dolar	56.05	56.05
1 norveška krona	15.08	15.08
1 brazilski milreis	5.20	5.20
1 argentinski pezoz	19.60	20.35
1 švedska krona	15.13	15.20

Stanje skoraj neizpremenjeno, le španska peseta je še vedno izpostavljena kolebanju ter je iznova padla nazaj pod stanje pretečenega tedna.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptna 424 do 424.50, 7½% Blairovo posojilo 81 do 81.25, 8% Blairovo posojilo 91 do 91.25, investicijsko posojilo 85.50 do 87, tobačne srečke 32 ponudba, 7% posojilo Držav. hipotekarne banke 80 do 81.25, 4½% bosanske obveznice 51.50 do 52.50, begluške obveznice 71 do 72, Rdeči križ 52 ponudba.

Vojna škoda je znatno padla, tudi bosanske obveznice so šle precej navzdol. V splošnem je tendenca slaba ter kažejo kurzi nagnjenost navzdol.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvaška štedionica 930 do 935, Kreditni zavod 175, Ruše 280 do 300, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8000 do 8100, Trboveljska premogokopra 373 do 375, Kranjska industrijska družba 312.

Stanje skoraj neizpremenjeno. Nekoliko je oslabil Narodna banka, tudi papirji »Trboveljske« nimajo čvrstega tečaja.

Motvoz Grosuplje.

Tržna poročila.

Tržišče surovih kož.

Na zadnji aukciji mesarskega udruženja v Zagrebu je bilo ponujenih en in pol vagona govejih ter kakih 5000 komadov telečjih kož. Goveje kože je kupila zagrebška tvrdka Maks Tandler ter jih plačala otresene od soli po 14:25 Din. Telečje kože niso bile prodane, ker so bile ponudbe prenizke.

Žito.

Cene so šle v Romuniji nekoliko navzgor. Pritisk ruskega žita na evropska tržišča pojema ter so Sovjeti odklonili nakupno ponudbo, ker imajo blaga za izvoz komaj toliko, da zamorejo pokriti dosedanje sklepe.

Na ljubljanski borzi so cene žita čvrste in neizpremenjene iste, kot smo jih objavili v zadnji številki.

Dunajski živinski trg.

Na zadnji svinjski sejem je bilo pripeljanih 4693 debelih svinj, od tega 3678 iz Jugoslavije, in 8798 mesnatih svinj, po večini iz Poljske (5866 komadov). Jugoslavija je na drugem mestu ter je dobavila 1070 komadov. Ostanek si delita Madžarska in Romunija, dočim je bilo domačega, avstrijskega blaga prav malo (549 komadov v celoti).

Cene so šle pri debelih in mesnatih svinjah navzgor za 10, pri srednjih pa za 5 grošev pri kg ter so se plačevale: spahinske svinje po 1:45 do 1:75 šil. za kg žive teže, kmečko blago po 1:45 do 1:63, jugoslovansko blago po 1:45 do 1:60, angleške krizane od 1:50 do 1:80 in mesnate svinje od 1:40 do 1:90 šilinga za kg žive teže.

Znižanje cen kovanega železa na Čehoslovaškem.

Čehoslovaške tvornice so znižale cene kovanemu železu za 10 Kč pri kvintalu.

Padanje cen koksa v Franciji.

Na podlagi sporazuma med francoskimi premogovniki in železarnami so bile te dni cene za koks znižane od 145 na 129 frankov za tono. Pričakuje se, da bodo s prvim januarjem te cene zopet znižane.

Tržišče banatskega vina.

Izvoz vina iz Banata se ugodno razvija. Cene belim vrstam z 9 do 10 stop. Maliganda so 1:40—1:60 Din, 10 do 11 stop. 1:60—2 Din, od 11—12 stop. pa po 2—2:75 Din liter. Otelo in druga rdeča vina z 10—12 stopinjami imajo ceno 2 do 2:75 Din za liter.

Pred znižanjem krušnih cen.

Najdražji kruh v Jugoslaviji imamo v Dravski banovini. Zagreb, ki v tem oziru sledi Ljubljani, ima krušne cene za 50 par nižje, druga hrvaška mesta pa so za 1 Din do 1:50 pri kg cenejša. Banska uprava je te dni po nalogu vlade pozvala vsa sreska in mestna načelstva, naj znižajo krušne cene v svojih okoliših.

Jajca.

V zadnjem času so cene v inozemstvu, zlasti v Italiji, ponovno popustile. Zato so bili naši izvozniki prav tako primorani znižati nakupno ceno od 1:50 do 1:55 na 1:45 Din za komad.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI

dne 5. decembra 1930.

Govcdina za kg: V mesnicah po mestu: I. vrste 20 Din, II. 16; na trgu: I. vrste 20, II vrste 14—16—18, III. vrste 10—12, jezika 20 do 22, vampov 10 do 12, pljuč 6 do 8, jeter 16 do 20, ledic 18 do 24, možganov 25 do 30, loja 8 do 10 Din.

Teletina za kg: I. vrste 24, II. vrste 18 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20 Din.

Svinjina za kg: I. vrste 26 do 24, II. vrste 18 do 20, pljuč 10, jeter 18 do 20, ledic 25,

glave 8 do 10, parkljev 6 do 8, slanine trebušne 16, slanine ribe in sala 20, slanin mešane 17 do 18, slanine na debelo 17, masti 18 do 20, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25 do 28, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10, jezika 30 do 32 Din.

Dröbnica za kg: koštrunovega 14 do 15, jagnjetine 18 do 20 Din.

Konjsko meso za kg: I. vrste 10, II. vrste 8 Din.

Klobase za kg: krakovskih in debrecinskih 42, hrenovk in safalad 30 do 34, posebnih 34, tlačenk 24, zvežih kranjskih 25, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 18 do 20 Din.

Perutnina za komad: piščanec majhen 10 do 14, večji 20 do 25, kokoš 25 do 35, petelin 25 do 30, raca 25 do 30, nepitana gos 80, pitana gos 100, domači zajec, manjši 8 do 10, večji 12 do 15 Din.

Divjačina za komad: divji zajec 40 do 45, kljunač 25 Din.

Ribe za kg: karpa 25 do 30, ščuke 30 do 35, postrvi 60, klina 20, mreže 15 do 20, pečenke 10 do 15 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-50 do 3, 1 kg surovega masla 25 do 28, čajnega masla 36 do 44, masla 36 do 40, bohinskega sira 24 do 28, sirčka 7 do 8, eno jajce 1-25 do 1-50 Din.

Pijače: 1 liter starega vina 16 do 22, 1 liter novega vina 10 do 14, 1 čaša piva 3 do 3-50, 1 vrček piva 4 do 4-50, 1 steklenica piva 5-50 do 6 Din.

Kruh za 1 kg: belega 4-50, črnega 4, ržene 4 Din.

Sadje: 1 kg luksuznih jabolk 10 do 12, zabolk 1, 8, II. 6 do 7, III. 4 do 5, ena pomaranča 1 do 1-50, limona 0-75 do 1, 1 kg rožičev 8, fig 10 do 12, dateljnov 48, mandeljnov 52, navadnega kostanja 4 do 6, kostanja maroni 12, orehov 8 do 10, luščenih orehov 28 do 32, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrušk 10 do 14 Din.

Špecijsko blago: 1 kg kave »Portoriko« 80 do 84 Din, »Santos« 52 do 54, »Rio« 36 do 40, pražene kave I. 100 do 110, II. 80 do 90, III. 66 do 70, kristalnega belega slad-

korja 12, sladkorja v kockah 13-50, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega kisa 2-5, 1 kg morske soli debele 2-5, drobne 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7-5, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3-75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki: moka št. 0 na debelo 280 do 360, na drobno 3-40 do 4, moka št. 2 na debelo 190 do 330, na drobno 2-80 do 3-75, moka št. 4 na debelo 225 do 280, na drobno 2-75 do 3-25, moka št. 6 na debelo 160 do 220, na drobno 1-30 do 2-75, 1 kg kaše 5 do 6, ješprenja 5 do 6, ješprenjčka 9 do 10, otrobov 1-50 do 2, koruzne moke 2-50 do 3, koruznega zdroba 4-50, pšeničnega zdroba 5 do 6, ajdove moke I. 7 do 8, II. 4 do 5, ržene moke 3 do 4 Dni.

Žito za 100 kg: pšenice 195 do 200, rži 175 do 185, ječmena 180 do 190, ovs 190 do 215, prosa 180 do 200, koruze 155 do 175, ajde 180 do 190, fižola ribničana 300, fižola prepeličarja 350, 1 kg graha 8 do 10, leče 8 do 10 Din.

Kurivo: 1 tona premoga 460, 1 kub. meter trdih drv 140 do 150, mehkih 75 do 80 Din.

Krma za 100 kg: sladkega sena 100, polsladkega sena 85, kislega sena 75, slame 60 do 70 Din.

Zelenjava in gobe za kg: 1 kg endivje 8 do 9, motovilci 10 do 12, poznega zelja 0-75 do 1, rdečega zelja 3 do 4, kislega zelja 2-50 do 3, ohrova 0-75 do 1, karfijol 10, kolerab podzemljice 0-75 do 1, špinac 14 do 16, čebule 1 do 1-50, česna 10 do 12, krompirja 0-75 do 1, repe 0-50 pisle repe 2, korenja 2, peteršilja 2, zelenjave za juho 2 Din.

KOŽNI SEJMI V LJUBLJANI.

Dne 26. januarja 1931 se vrši v prostorih Ljubljanskega velesejma zopet velika dražba kož vseh vrst divjadi. Priredi jo lovška prodajna organizacija »Divja koža«, katere skrb in naloga je, da naša dobra kožuhovina doseže vredne cene. Pred vojno Ljubljana v zvezi z drugimi deželami bivše Avstrije absolutno ni prišla v poštev kot zbirališče kožuhovine iz več provinc. Vsaka pokrajina je prodajala zase in tudi na Kranjskem je prodajal vsako posamezno, kakor je mogel in znal. Gorenjci so prodajali na Koroško, dolensko blago so pokupili Štajerci, Notranjci pa so trgovali s Trstom. Največ kožuhovine od nas je šlo na Tirolsko. Po deželi so prekupovali razni kupci, ki so si s tem služili lepe denarce. Kdor tem ni zaupal, je nesel svoje blago v Ljubljano, kjer je bil glavni sejem na dan sv. Neže. Sejmarili so po ulicah, raznih dvoriščih in

po gostilnah. Pa tudi tukaj je prišlo blago navadno zopet v roke prekupcev, ki so plačevali cene, kakor je bilo prav njim in ki še daleko niso dosegle resnične vrednosti blaga. Vsako leto so bile tako za naše lovce, če pomislimo na skupnost, izgubljene ogromne vsote.

Ko se je ustanovila »Divja koža«, ki posluje po vzorcu velikih kožuhovinarskih tržišč, so prekupci večinoma odpadli. »Divja koža« deluje v korist lovstva brez kakega posebnega lastnega dobička; le za kritje svojih režijskih stroškov si zaračuna mal odstotek od prodanega blaga, kar seveda prekupčevalcem ne more zadostovati, če hočejo od tega živeti.

Čim več blaga je zbranega na dražbi, tem večji kupci pridejo iz inozemstva, ki plačuje svetovnemu trgu odgovarjajoče cene.

Lesni trg.

Takse na pogodbe z drž. železnicami.

Generalna direkcija državnih železnic javlja v »Saobračajnem vestniku«, da se imajo pogodbe taksirati z 1%, če se pogodba izvrši neposrednim potom, t. j. potom običajne ponudbe in z 2%, ako se nakup izvrši potom ofertalne licitacije ali na dražbi.

Novi zakon o gozdovih.

Ministrstvo za šume in rude je izdalo knjigo o novem gozdnem zakonu z vsemi naredbami in pravilniki, ki se nanašajo na izvedbo tega zakona ter s službenim tolmačenjem posameznih paragrafov.

V platno vezana knjiga se naroča pri ministrstvu za šume in rude ter stane 100 Din.

Vedno večji vpliv sovjetskega dumpinga na naš lesni izvoz.

Prvotne domneve, da bo naša lesna trgovina vsled ruskega dumpinga prizadeta samo posredno in le v manjši meri, se morajo umikati vedno bolj pesimistični presoji položaja.

Res, da smo letno izvažali samo 40 do 45.000 ton lesa v Anglijo. Ako bi odpadla samo ta količina, bi škoda ne bila tako občutna, da bi je naša lesna trgovina ne mogla prenesti. Ruski dumping pa je onemogočil uvoz na Angleško tistim državam, ki so jo prej v glavnem zalagale z lesom. Te države so morale iti navzdol s cenami in si iskati novih tržišč. Tako se je les teh držav, zlasti švedske poleg ruskega pojavil na naših dosedanjih tržiščih v Grčiji, Turčiji, Palestini, Egiptu in v Italiji. Naša lesna trgovina stoji še pred težkimi časi ter bodo morale gotovo cene zopet navzdol.

Razširjenje delokroga šumskih direkcij.

G. minister za šume in rude je izdal navodila za spremembo zakona o šumskih direkcijah, kakor tudi o šumskih upravah. Te izpremembe dajejo tako gozdnim direkcijam kot gozdnim upravam nekoliko večjo kompetenco, dočim je ministru za šume in rude pridržano

samo reševanje večjih in važnejših zadev.

Na podlagi izprememb smejo gozdne direkcije odobravati licitacije do vrednosti 50.000 Din, brez licitacij pa do 20.000 dinarjev; odobravati smejo brezplačno oddajo lesa do vrednosti 5000 Din ter smejo tudi oddajati v najem zemljišča in zgradbe do vrednosti 50.000 Din. Te odredbe bodo zelo olajšale poslovanje, ker se ne bo treba za vsako malenkost obratiti neposredno na ministrstvo za šume in rude.

Dražba za nabavo železniških pragov v Beogradu.

Dne 26. pr. m. je bila v Beogradu zaključena javna dražba za nabavo železniških pragov.

Razpisano je bilo 658.100 kom. bukovih, 296.200 kom. hrastovih in 246.500 kom. borovih pragov, poleg tega pa 6376 kub. metrov skretniškega in 2580 kub. metrov mostovnega materiala.

Ponujenih je bilo 885.000 kom. bukovih, 823.200 kom. hrastovih in 230.000 kom. borovih pragov ter 20.750 kub. m skretniškega in 11.390 kub. m mostovnega materiala.

Cene so ostale na lanski višini. Ponudba letos ne presega tako visoko razpisa kot se je pričakovalo. Glavni vzrok je to, da so železnice običajno razpisale dobavo 500.000 do 600.000 komadov, dočim so letos razpisi veliko višji.

Dobave.

300 kub. metrov jamskega lesa nabavi do 9. decembra Direkcija državnega rudnika v Velenju. Pojasnila pri Zbornici TOI.

Ljubljanska lesna borza.

Promet na borzi je še vedno mlačen. Tudi trgovina z drvi se vsled mile zime noče razviti. Nekaj več zanimanja je opaziti za oglje ter za prvovrstni les, dočim blago monte in tombante ne gre. Zaključkov je bilo pretečeni teden nekaj več kot običajno.

Cene so neizpremenjene, kot smo jih javili v 47. številki.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Trami: 16/21, 19/21, 19/24, 21/26 cm: 3 m³ 4 m, 10 m³ 5 m, 10 m³ 6 m. — Vagon kompletirati z dolžinami 7 do 10 m in vsebuje lahko 30 do 35 m³. — Franko italijanska meja.

Smezole: 200 do 300 m³. Dobava januar-februar 1931: 75 × 155 4 m, 4·25 m, 4·50 m 50%; 4·75 m, 5 m, 5·25 m, 5·50 m 30%; 95 × 195 5·25 m, 5·50 m, 5·75 m 70%. Franko italijanska meja.

2 do 3 vagone smrekove podmere 22 mm polnih, 4 m, paralelno. Dobava takoj. Lep tombante. Ponudbe franko italijanska meja.

Jelša: od 2 m naprej, od 27 do 100 mm, ca. 4 m³; javor: od 2 m naprej, od 27 do 100 mm, ca. 4 m³; lipa: od 2 m naprej, od 27 do 100 mm, ca. 4 m³; bukovina: parjena, od 2 m naprej, debeline 27/40/50/80 mm, 3 m³; bukovina: parjena od 1 do 1·90 m, debeline 27/40/50/80 mm, 1 m³; vse od 16 cm širine naprej, široko blago. Kvaliteta: I. s 25% lepe II., obrobjeno in suho. Blago lahko samo I. — Franko italijanska meja.

Naravna bukovina: 60 mm debeline, I. kvalitete, suho. — Letve bukove: 55 × 50, 55 × 55, 55 × 60, 60 × 60 mm, v katerikoli dolžini, od 50 cm naprej, prvovrstno blago (I. kvalitete), suho. — Cene franko italijanska meja.

Trami: 40 komadov 4 m, 19/24; 60 komadov 6 m, 19/24; franko nakladalna postaja.

Beli javor, črno ali temno absolutno izključeno, fino in čisto blago, samo I. kvalitete, brez napak, in sicer: 10 komadov plohov 70 mm debeline; 10 komadov plohov 80 mm debeline; 2 komada 100 mm debeline; 2 komada 130 mm debeline; vse od 2 m naprej, od 30 cm širine naprej. Za kompletiranje vagona lahko druga roba.

Več vagonov lepega, suhega, čistega bukovega prahu. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Več vagonov samega bukovega »kanela«. — Cena franko vagon meja Postojna.

Jelov jamski les: 90 komadov 3 m dolžine, 20 cm premera; 270 komadov 2·40 m dolžine, 20 cm premera; 360 komadov 1·90 m dolžine, 20 cm premera; 180 komadov 1·90 m dolžine, 18 cm premera; 720 komadov 1·— m dolžine, 18 cm premera; 5250 komadov jelovih krajnikov, dolžine 1·20 m; 180 komadov jelovih desk, dolžine 4 m, debeline 24 mm, širine 25 cm. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja. — V slučaju, da se ne razpolaga z gornjimi dimenzijami, se prosi, da se navedejo dimenzije, s katerimi se razpolaga. — Jamski les mora biti lepo obeljen. Istotako naj se navede teža kubičnega metra.

Rabi se tudi večjo množino testonov od 26 do 30 in od 10 do 25 cm širine. — Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Bordonali (smreka-jelka), tesani glava-glava (uso Fiume).

Gospodje trgovci!

Trporočajte Vašim cenjenim odjemalcem našo pravo

Kolinsko cikorijo!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovci«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur»: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.